

Motion till riksdagen 2006/07:A37

av Sven-Erik Österberg m.fl. (s)
med anledning av prop. 2006/07:118

En jobbgaranti för ungdomar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2006/07:118 En jobbgaranti för ungdomar.

Motivering

Sedan den borgerliga regeringen tillträdde har långtidsarbetslösheten bland ungdomar stigit kraftigt. Trots högkonjunkturen får fortfarande många ungdomar inte fotfäste på arbetsmarknaden. Situationen är särskilt besvärlig för de ungdomar som saknar utbildning eller som har en utbildning som inte efterfrågas av arbetsgivare.

Till skillnad från regeringen, vill vi socialdemokrater åtgärda de bakomliggande orsakerna till ungdomars arbetslöshet. Vi menar att problemet inte är att unga inte söker arbete, utan att de har brist på adekvat utbildning eller har för lite arbetslivserfarenhet för att få jobb.

För att undvika att ungdomar hamnar i långtidsarbetslöshet vill vi satsa på snabba och effektiva insatser i form av utbildning och praktik. Framför allt ser vi att det är viktigt att förbättra situationen för ungdomar som inte gått gymnasiet.

Regeringens metod för att åtgärda långtidsarbetslösheten är att införa en obligatorisk så kallad jobbgaranti för ungdomar mellan 16 och 24 år. Av propositionen framgår emellertid att de tidigare utlovade resurserna av hög kvalitet, bara var tomma löften.Handledning, stöd och praktikplatser omnämns endast i diffusa ordalag, medan kraven på den arbetslösa beskrivs utförligt och konkret. Exempelvis ska unga arbetslösa få en lägre ersättning än andra, och den som avvisar en anvisning till jobbgarantin ska omedelbart förlora rätten till ersättning.

Vi konstaterar att jobbgarantin inte gör skäl för sitt namn – den garanterar inte ett enda jobb, bara sänkt ersättning för arbetslösa ungdomar.

Fel! Okänt namn på

I denna motion redovisar vi socialdemokrater de viktigaste skälen till varför propositionen om en jobbgaranti för ungdomar ska avslås.

Resurser, kvalitet och individuella insatser saknas

Vi socialdemokrater menar att en tidig, snabb och kvalificerad bedömning av de arbetssökandes individuella behov är viktiga förutsättningar för att arbetsförmedlingen ska kunna identifiera dem som riskerar långtidsarbetslöshet. Tyvärr innehåller jobbgarantin ytterst få sådana inslag. Regeringen tycks utgå från uppfattningen att målgruppen 16–24 år är en homogen grupp, eftersom utformningen av garantins innehåll inte tillgodoser de mycket skilda behov som finns bland unga arbetslösa.

Regeringen satsar heller inga pengar eller andra resurser i samband med att jobbgarantin träder i kraft i december 2007. Knappt 2 miljarder kronor avsätts för år 2008 respektive 2009, vilket inte på långa vägar täcker ett kvalitativt innehåll.

Det tar enligt förslaget för lång tid för ungdomar att få adekvat stöd för att komma i arbete eller utbildning. Individerna ska först i en andra del av jobbgarantin, ovisst när, kunna få stöd i form av individuella insatser. Vi befarar därför att jobbgarantin blir en förvaringsplats, utan tillräckliga resurser för att skapa meningsfull sysselsättning.

Vi menar också att tre månaders inskrivningstid på arbetsförmedlingen innan den unga omfattas av jobbgarantin är en alltför lång tid för att åtgärden ska vara effektiv.

Unga diskrimineras

Inte nog med att regeringen har försämrat arbetslöshetsförsäkringen för alla, nu ska den ytterligare försämrats för ungdomar.

I propositionen motiveras detta på följande sätt: ”I syfte att öka de ekonomiska incitamenten att söka arbete eller välja reguljära studier bör nivån på aktivitetsstödet trappas ned successivt i takt med alltmer intensifierade insatser från arbetsförmedlingen. Ersättningen bör trappas ned i snabbare takt än för äldre.”

Med regeringens förslag får unga arbetslösa betala full avgift till a-kassan men får inte samma rätt till ersättning som andra.

I likhet med vad många remissinstanser påpekat, anser vi socialdemokrater att ungdomars vilja till arbete inte behöver ifrågasättas. Redan i dag lever många unga arbetslösa i en ekonomisk och social utsatthet. Nu försämrar regeringen deras situation ytterligare.

En konstruktion som behandlar människor olika på grund av ålder är inte bara diskriminerande, den undergräver också arbetslöshetsförsäkringens legi-

Fel! Okänt namn på

timitet. Det finns en uppenbar risk för att ungdomar, till följd av ett sämre inkomstskydd, väljer att stå utanför försäkringen. Vi avstyrker därför förslaget om en snabbare nedtrappning av aktivitetsstödet för ungdomar.

Vi ifrågasätter även regeringens särlösningar som innebär särskilda regler för föräldrar. Vi vill påpeka att arbetslöshetsförsäkringen är en individuell försäkring, knuten till arbete och medlemskap i a-kassa. Att knyta rättigheter till familjesituationen bryter denna princip.

Oklart vad som händer med deltagarna efter 15 månader i jobbgarantin

Deltagande i jobbgarantin ska enligt propositionen begränsas till högst 15 månader. Emellertid definieras inte vad som sker med dem som därefter lämnar garantin och som fortfarande inte har arbete. I mycket vaga termer anges att en överflyttning kan ske till jobb- och utvecklingsgarantin.

En berättigad fråga är därför om regeringens avsikt är att ungdomar i sådana fall ska börja om från början i en ny åtgärd, eller direkt hänvisas till jobb- och utvecklingsgarantins sista fas ”en varaktig samhällsnyttig sysselsättning”. Vi menar att det är högst olämpligt att hänvisa en ung arbetssökande till en sådan sista åtgärd.

Sammanfattningsvis konstaterar vi att propositionen är ett hafsvverk för att visa på handlingskraft. Tyvärr missar regeringen målet, nämligen att ge ungdomar fotfäste på arbetsmarknaden.

Stockholm den 13 juni 2007

Sven-Erik Österberg (s)

Sylvia Lindgren (s)

Maria Öberg (s)

Ann-Christin Ahlberg (s)

Jennie Nilsson (s)

Lars Lilja (s)

Luciano Astudillo (s)

Patrik Björck (s)